

Datum van inontvangstneming : 20/10/2014

Zaak C-427/14

Verzoek om een prejudiciële beslissing

Datum van indiening:

18 september 2014

Verwijzende rechter:

Augstākā tiesa (Letland)

Datum van de verwijzingsbeslissing:

11 september 2014

Verzoeker tot cassatie:

Valsts ieņēmumu dienests

Andere partij in de procedure:

SIA „Veloserviss”

[OMISSIS]

BESLISSING

Riga, 11 september 2014

De Augstākās tiesas Administratīvo lietu departaments (afdeling bestuursgeschillen van het hooggerechtshof van de Republiek Letland) [OMISSIS]

heeft ter openbare terechtzitting kennisgenomen van het aanvankelijk door SIA „Veloserviss” ingeleide bestuursgeschil, strekkende tot nietigverklaring van het besluit [OMISSIS] van de Valsts ieņēmumu dienests (Letse belastingdienst; hierna: „VID”) van 23 juli 2010 en tot vergoeding van de door haar geleden vermogensschade, dat thans is gekomen in de fase van cassatieberoep, ingesteld door de VID tegen het arrest van de Administratīvā apgabaltiesa (regionaal administratief hof) van 27 maart 2014.

Antecedenten van het geding

Feiten

- 1 Op 17 mei 2007 importeerde SIA „Veloserviss” (hierna: „verzoekster in eerste aanleg” en „verzoekster”) fietsen uit Cambodja in de Europese Unie, teneinde ze aldaar in het vrije verkeer te brengen. Overeenkomstig het certificaat van oorsprong dat op 16 februari 2007 in Cambodja was afgegeven, betaalde verzoekster in eerste aanleg douanerechten noch belasting over de toegevoegde waarde (hierna: „btw”). **[OR. 2]**
- 2 In 2008 verrichtte de VID een controle over de periode waarin de betrokken fietsen waren ingevoerd; hij stelde geen onregelmatigheden vast. Verzoekster in eerste aanleg voegde zich naar het naar aanleiding van die controle vastgestelde besluit.
- 3 In 2009 ontdekte het Europees Bureau voor Fraudebestrijding (OLAF) van de Europese Commissie dat het certificaat van oorsprong dat op 16 februari 2007 door de Cambodjaanse autoriteiten was afgegeven aan de onderneming „Atlantic Cycle Co. LTD”, onjuist was, aangezien het niet in overeenstemming was met de Unierechtelijke bepalingen.
- 4 Op grond van die informatie besloot de VID het door verzoekster in eerste aanleg ingevulde Enig Document te controleren. Aan de hand van de in de mededeling van OLAF vervatte informatie constateerde de VID dat de oorsprong van het eindproduct was bepaald overeenkomstig de artikelen 72 en 72 bis van verordening (EEG) nr. 2454/93 houdende vaststelling van enkele bepalingen ter uitvoering van verordening (EEG) nr. 2913/92 van de Raad tot vaststelling van het communautair douanewetboek, en dat de oorsprong van de grondstoffen werd bewezen door certificaten van oorsprong - formulieren B en D, waarvan de verordening het gebruik niet regelt. Derhalve was er geen grond om het eindproduct de preferentiële oorsprong toe te kennen, noch om de algemene tariefpreferenties als bedoeld in artikel 67 van de voormelde verordening toe te passen, maar diende op de gedeclareerde goederen het conventionele recht (14 % van de douanewaarde van de goederen) te worden toegepast.

Bij besluit van 23 juli 2010 vorderde de VID van verzoekster in eerste aanleg betaling van de douanerechten en de btw, beide vermeerderd met vertragingsrente.
- 5 Verzoekster in eerste aanleg stelde beroep in rechte in teneinde nietigverklaring van het bestuursbesluit te verkrijgen.
- 6 Na onderzoek van de zaak in hoger beroep wees de Administratīvā apgabaltiesa het hoger beroep toe bij arrest van 27 maart 2014, dat was gebaseerd op de volgende argumenten.

- 6.1 De VID had met betrekking tot de op 17 mei 2007 gedeclareerde goederen nogmaals een controle achteraf verricht, aangezien de desbetreffende aangifte reeds was geverifieerd in het kader van de douanecontrole waaraan verzoekster in de periode van 7 maart tot en met 11 april 2008 was onderworpen. Overeenkomstig artikel 23, lid 1, van de likums „Par nodokliem un nodevām” (Letse algemene belastingwet; hierna: „algemene belastingwet”) was de VID echter niet bevoegd om nogmaals een controle achteraf uit te voeren, aangezien tegen verzoekster geen strafrechtelijke procedure was ingeleid wegens fraude, vervalsing van documenten of ontduiking van belastingen of soortgelijke heffingen, dan wel wegens andere strafbare feiten die van invloed konden zijn op de bepaling van de verschuldigde belasting. De vaststelling van het eerste controlebesluit [OR. 3] had bij verzoekster het gewettigde vertrouwen doen ontstaan dat over de betrokken rechtsverhouding definitief was beslist.
- 6.2 De informatie van de Europese Commissie (OLAF) over de resultaten van de missie van de Europese Commissie in Cambodja, volgens welke de Cambodjaanse onderneming geen documenten ten bewijze van de oorsprong van de fietsonderdelen had kunnen overleggen, en de conclusie dat het certificaat van oorsprong ten onrechte was afgegeven, waren niet in overeenstemming met de in artikel 23, lid 1, van de algemene belastingwet genoemde redenen op grond waarvan de VID kan overgaan tot een verdere controle achteraf.
- 6.3 Bij nader onderzoek of de VID wel rechtens bevoegd was om verzoekster bij besluit een naheffing en verdragingsrente op te leggen, was gebleken dat op het ogenblik waarop de goederen werden gedeclareerd, noch de douaneautoriteiten noch verzoekster beschikten over informatie waaruit bleek dat de certificaten van oorsprong die voor de goederen waren afgegeven, niet strookten met de status ervan, volgens welke het goederen van oorsprong uit Cambodja betrof. De VID had niet geprobeerd te bewijzen dat verzoekster in die situatie verantwoordelijk was voor het feit dat niet aan alle voorwaarden van de preferentiële regeling was voldaan. Uit de omstandigheden van de zaak bleek integendeel dat verzoekster (net als andere handelaars van de lidstaten van de Europese Unie) niet objectief kon weten dat de bevoegde Cambodjaanse autoriteiten onjuiste certificaten – formulier A hadden afgegeven. In die omstandigheden moest worden aangenomen dat verzoekster te goeder trouw had gehandeld, voor zover de door haar verstrekte informatie, hoewel die onjuist en onvolledig was, de enige was die zij redelijkerwijs had kunnen kennen en verkrijgen. Verzoekster had alle ter zake van het indienen van de douaneaangifte gestelde voorwaarden vervuld. Zij had met de nodige voortvarendheid geprobeerd ervoor te zorgen dat aan alle voorwaarden van de preferentiële regeling was voldaan. In casu waren er geen objectieve aanwijzingen dat de wijze waarop verzoekster de goederen had ingevoerd, afweek van de gangbare handelspraktijk.

De Europese Commissie had soortgelijke omstandigheden onderzocht in haar besluit van 30 november 2012 in zaak C (2012) 8694 betreffende fietsen van de Cambodjaanse onderneming „Atlantic Cycle Co. Ltd” die door een Finse

onderneming werden [geïmporteerd]. De feiten en het rechtskader van die zaak waren vergelijkbaar met die van de onderhavige zaak. De bevinding waartoe de Commissie in die zaak was gekomen – namelijk dat, in dezelfde omstandigheden als die van het onderhavige geding, artikel 220, lid 2, sub b, van het douanewetboek van toepassing was, en dat op goede gronden kon worden aangenomen dat de importeur van de goederen te goeder trouw had gehandeld, zodat de boeking achteraf van invoerrechten ongerechtvaardigd was – bevestigde de zienswijze van de Administratīvā apgabaltiesa. In punt 33 van dat besluit had de Commissie voorts verklaard dat haar conclusie ook gold voor andere handelingen die onder vergelijkbare omstandigheden, feitelijk en rechtens, waren verricht (in de periode waarop de controle van OLAF zich toespitste).

- 7 De VID heeft tegen het arrest van de Administratīvā apgabaltiesa cassatieberoep ingesteld, en heeft daarbij verzocht om vernietiging van dat arrest in zijn geheel. De VID stelt dat de Administratīvā apgabaltiesa er geen rekening mee heeft gehouden dat hij de mededeling van de Europese Commissie (OLAF) ten tijde van de eerste **[OR. 4]** douanecontrole nog niet in zijn bezit had, zodat hij onmogelijk kon vaststellen dat het overgelegde certificaat van oorsprong onjuist was. Volgens hem is de Administratīvā apgabaltiesa eraan voorbijgegaan dat artikel 78, lid 3, van verordening **[OMISSIS]** nr. 2913/92 **[OMISSIS]** een bijzondere bepaling is ten opzichte van artikel 23, lid 1, van de algemene belastingwet. Het Hof van Justitie van de Europese Unie heeft in punt 40 van zijn arrest van 27 februari 2014 in de zaak *Greencarrier Freight Services Latvia* (C-571/12, EU:C:2014:102) overwogen dat de douaneautoriteiten een nieuwe douaneschuld mogen medelen binnen een termijn van drie jaar te rekenen vanaf de datum waarop deze douaneschuld is ontstaan. Bijgevolg kon de VID het eerste controlebesluit aanvullen.

In rechte

Toepasselijke bepalingen

- 8 Artikel 78, lid 3, van verordening **[OMISSIS]** nr. 2913/92 **[OMISSIS]** bepaalt dat indien uit de herziening van de aangifte of uit de controles achteraf blijkt dat de bepalingen die voor de betrokken douaneregeling gelden, op grond van onjuiste of onvolledige gegevens zijn toegepast, de douaneautoriteiten, met inachtneming van de eventueel vastgestelde bepalingen, de nodige maatregelen nemen om een en ander recht te zetten, rekening houdend met de nieuwe gegevens waarover zij beschikken.
- 9 Voorts kent het recht van de Unie een aantal algemene beginselen, waaronder het vertrouwensbeginsel, inhoudende dat een particulier erop mag vertrouwen dat een bestuurlijke instantie rechtmatig en consequent handelt. Vergissingen van het bestuur die niet aan een particulier kunnen worden toegerekend, mogen voor deze laatste geen ongunstige gevolgen hebben.

- 10 Artikel 23, lid 1, van de algemene belastingwet luidt als volgt: „Na een belastingcontrole bepaalt of preciseert de belastingdienst overeenkomstig het belastingrecht de in de verplicht in te vullen vakken van declaraties en belastingaangiften op te geven bedragen, het belastbare inkomen (of de verliezen) en de verschuldigde belasting (of het tarief); hij legt geldboeten op binnen een termijn van drie jaar na het verstrijken van de in de wettelijke regeling gestelde betalingstermijn. Indien de belastingdienst voor het betrokken boekjaar al een belastingcontrole heeft verricht met betrekking tot een bepaalde belasting, een deel van de belastingaangifte, een taks of een andere van overheidswege vastgestelde heffing, is het vastgestelde besluit definitief. Herziening ervan is slechts mogelijk wanneer een strafrechtelijke procedure wordt ingeleid wegens fraude, vervalsing van documenten of ontduiking van belastingen of soortgelijke heffingen, **[OR. 5]** dan wel wegens andere strafbare feiten die van invloed kunnen zijn op de bepaling van de verschuldigde belasting.”

Analyse van de toepasselijke bepalingen en gronden voor twijfel over de uitlegging van de regeling van de Europese Unie

- 11 Artikel 78, lid 3, van verordening (EEG) nr. 2913/92 [OMISSIS] tot vaststelling van het communautair douanewetboek voorziet niet in een beperking van het recht van de douaneautoriteiten om ter rechtzetting van een situatie verdere controles achteraf te verrichten. Andere bepalingen van die verordening bevatten evenmin een dergelijke beperking. De nationale regeling, daarentegen, beperkt de mogelijkheid om opnieuw over te gaan tot belastingcontroles, waaronder controles achteraf. Bijgevolg rijst de vraag of het „stilzwijgen” van verordening [OMISSIS] nr. 2913/92 [OMISSIS] over die kwestie kan worden uitgelegd in het licht van het vertrouwensbeginsel en het nationale recht.

Standpunt van de verwijzende rechter over het op de prejudiciële vragen te geven antwoord

- 12 Volgens de Augstākā tiesa voorziet artikel 78, lid 3, van verordening [OMISSIS] nr. 2913/92 [OMISSIS] slechts in een algemeen recht voor de douaneautoriteiten om controles achteraf te verrichten en te beletten dat belastingplichtigen zich onttrekken aan hun verplichting tot betaling van douanerechten. Die rechten moeten worden uitgeoefend in overeenstemming met de algemene beginselen van de administratieve procedure, waarvan de bepalingen en algemene beginselen van het nationale recht deel uitmaken.
- 13 Gelet op een en ander is de Augstākā tiesa van oordeel dat twijfel bestaat over de uitlegging van artikel 78, lid 3, van verordening [OMISSIS] nr. 2913/92 [OMISSIS] en dat die uitlegging noodzakelijk is voor de beslechting van het onderhavige geding. Derhalve [OMISSIS] dient het Hof van Justitie van de Europese Unie te worden verzocht om een prejudiciële beslissing en [OMISSIS] de behandeling van de zaak te worden geschorst totdat het Hof uitspraak heeft gedaan op dat verzoek.

[OR. 6]

Dispositief

De Augstākās tiesas Administratīvo lietu departaments

beslist

het Hof van Justitie van de Europese Unie krachtens artikel 267 VWEU [OMISSIS] de volgende prejudiciële vragen te stellen:

„Dient artikel 78, lid 3, van verordening (EEG) nr. 2913/92 van de Raad van 12 oktober 1992 tot vaststelling van het communautair douanewetboek aldus te worden uitgelegd dat het vertrouwensbeginsel de mogelijkheid beperkt om nogmaals een controle achteraf te verrichten en om de resultaten van een eerste controle achteraf te herzien?

Kan het nationale recht van een lidstaat de procedure voor controles achteraf als bedoeld in artikel 78, lid 3, van verordening (EEG) nr. 2913/92 van de Raad van 12 oktober 1992 tot vaststelling van het communautair douanewetboek, vastleggen en voorzien in beperkingen van de mogelijkheid tot herziening van de resultaten van de controles?

Dient artikel 78, lid 3, van verordening (EEG) nr. 2913/92 van de Raad van 12 oktober 1992 tot vaststelling van het communautair douanewetboek aldus te worden uitgelegd dat het toelaatbaar is dat het nationale recht voorziet in beperkingen van de mogelijkheid tot herziening van de resultaten van een eerste controle achteraf, wanneer blijkt dat de informatie dat de douaneregeling op grond van onjuiste of onvolledige gegevens is toegepast, niet bekend was ten tijde van de vaststelling van het besluit betreffende de eerste controle achteraf?”,

en de behandeling van de zaak te schorsen totdat het Hof van Justitie van de Europese Unie uitspraak heeft gedaan.

Tegen de onderhavige beslissing staat geen beroep open.

[OMISSIS]